

УДК 342.565.2

**ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ
ПРАВОВИХ НАСЛІДКІВ ВТРАТИ ЧИННОСТІ ЗМІНЕНИХ
ЮРИДИЧНИХ НОРМ (НА ПРИКЛАДІ ЗАКОНУ УКРАЇНИ
«ПРО КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ»)**

С. Різник

*Львівський національний університет імені Івана Франка
вул. Університетська, 1, 79000 Львів, Україна*

У статті міститься аналіз актуальної, але практично не дослідженої, проблеми невизначеності правових наслідків втрати чинності правових актів до яких внесено зміни. Аналізуються різні підходи до таких правових наслідків як у випадку зі скасуванням відповідних змін самостійно органом, що їх прийняв, так і в разі визнання актів, в яких містяться такі норми неконституційними. Розглядається проблематика, пов'язана з питанням відновлення чинності раніше змінених норм правових актів.

Ключові слова: чинність правових актів, внесення змін до правових актів, відновлення чинності правових актів, зміст правового акту, текст правового акту.

З моменту заснування новітньої української держави, органами вітчизняної публічної влади різних рівнів безперервно ведеться активна нормотворча робота. На жаль, хаотичність і безсистемність вказаної роботи переважає нечасті випадки її позитивного впливу на розвиток національного законодавства. Особливо ця проблема стосується тих правових актів, які регулюють найбільш динамічні суспільні відносини, а відтак і зазнають постійних змін як через самостійні рішення суб'єктів нормотворення, так і через засоби судового (зокрема конституційного) контролю. У зв'язку з цим, крім багатьох інших негативних результатів, така ситуація призводить до наростання латентної проблеми невизначеності правових наслідків втрати чинності змінених норм права, вирішенню якої і присвячена дана публікація.

Складність ситуації підсилюється тим, що на сьогоднішній день практикуючі юристи, як правило, більше не здійснюють самостійного опрацювання нормативних чи судових актів, які призводять до змін чинного законодавства, а користуються не завжди точними, уже відредагованими текстами правових актів «в останній редакції», що пропонуються не лише численними друкованими виданнями, але й популярними електронними ресурсами. Сюди відносяться і збірники законодавства, і хрестоматії, але безумовне лідерство у практичному використанні займають, добре відомі на професійний загал, електронні бази, такі як: RADA, NAU, LIGA та деякі інші, що публікують на власний розсуд відредаговані тексти нормативно-правових актів, з врахуванням внесених змін та доповнень. Офіційне ж опублікування актів законодавства, перетворилося, в сучасних умовах, виключно на юридичний факт початку відліку чинності того чи іншого акту, втративши первинну функцію ознайомлення зі змістом відповідного нормативного нововведення.

Відповідно до Указу Президента «Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності», громадяни, державні органи, підприємства, установи, організації під час здійснення своїх прав і обов'язків повинні застосовувати закони України, інші акти Верховної Ради

України, акти Президента України і Кабінету Міністрів України, опубліковані в офіційних друкованих виданнях або одержані у встановленому порядку від органу, який їх видав [6]. Наведений указ наводить перелік офіційних друкованих видань в Україні, до яких належать: «Офіційний вісник України», газета «Урядовий кур'єр»; газета «Голос України», «Відомості Верховної Ради України»; інформаційний бюлетень «Офіційний вісник Президента України».

Таким чином, вищезазначені електронні ресурси, не будучи включеними до числа офіційних видань, здійснюють неофіційне опублікування документів нормативно-правового характеру, фактично, взявши на себе роль посередника між зазначеними офіційними друкованими виданнями та суб'єктами правозастосування. Тому, правильне відображення засобами юридичної інформації справжнього (правильного) змісту нормативних актів має вкрай важливе прикладне значення.

В той же час, ця проблематика недооцінюється не тільки окремими учасниками конституційних правовідносин, науковцями чи практикуючими юристами, але й не знайшла свого належного місця і в числі організаційних пріоритетів тих органів державної влади, що безпосередньо покликані забезпечувати реалізацію та виконання встановлених державою правил поведінки, реальне утвердження в Україні принципів правової держави.

Звичайно, зазначена проблема не була б настільки болючою, якби згладжувалася ефективною практикою правозастосування, як це відбувається в державах зі сталими традиціями демократичного урядування та судового права. У нас же така ситуація призводить до малопомітного, але від цього ще більш небезпечного стану правової невизначеності, чому є велика кількість прикладів, належної уваги яким в науці конституційного права до сьогодні не надавалося. Тому, щоб усунути ці недопрацювання, необхідно уважно проаналізувати уже допущені факти неоднакового розуміння правових наслідків втрати чинності раніше змінених правових норм, причини, що до цього призвели, а також знайти шляхи запобігання таким випадкам у майбутньому. Спроба досягти поставлених завдань, викладена у нижченаведених матеріалах і висновках.

Щодо невизначеності правових наслідків втрати чинності змінених юридичних норм в результаті прийняття рішення органом, що видав відповідний нормативний акт. Оскільки охопити увесь пласт пов'язаних з цією темою питань в межах однієї статті неможливо, далі пропонується проаналізувати сутність порушеної проблеми на прикладі Закону України «Про Конституційний Суд України», прийнятого 16 жовтня 1996 року [5]. Як не дивно, але на сьогодні, питання справжнього, безсумнівно автентичного тексту цього, без перебільшення, фундаментального законодавчого акту не є безспірним, а його остаточна редакція не є безумовно з'ясованою. Вказаний факт яскраво демонструє всю глибину проблеми, адже якщо така ситуація можлива щодо одного з найбільш важливих та загальновідомих вітчизняних законів, наскільки більш складною вона може виявитися стосовно актів нижчого рівня.

Порівняно з багатьма іншими нормативними актами, Закон «Про Конституційний Суд України» зазнавав не так багато втручань до свого тексту, хоча й їх виявилось достатньо, щоб створити досить складну і заплутану ситуацію стосовно його змісту. Так, зміни до закону вносилися вісім разів законами України від: 3 серпня 2006 року, 4 серпня 2006 року, 19 березня 2009 року, 7 липня 2010 року, 7 жовтня 2010 року, 17 травня 2012 року, 23 лютого 2014 року, 27 березня 2014 року.

Наприклад, 7 жовтня 2010 року прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення їх у відповідність із

Конституцією України», яким, окрім іншого, внесено також і деякі зміни і до Закону «Про Конституційний Суд України» [4]. Ці зміни залишалися чинними нетривалий час та були скасовані парламентом уже 23 лютого 2014 року законом, що містив норму наступного змісту: «Встановити, що норми законів України, до яких вносилися зміни Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення їх у відповідність із Конституцією України», які втратили чинність згідно з пунктом 1 цього Закону, діють в редакції, чинній станом на 7 жовтня 2010 року, з урахуванням змін, внесених законами України після 7 жовтня 2010 року, у частинах, що відповідають нормам Конституції України, які діють станом на дату набрання чинності цим Законом» [3].

Відверта неоднозначність вказаного нормативного формулювання, що, хоча й може бути виправдана складністю відповідного політичного моменту та неможливістю її належного опрацювання на той час, все ж не знімає створеної проблеми, яка полягає в тому, що остаточний текст нині чинної норми закону є таким, що піддається сумніву¹. Це доводиться порівняльною таблицею неоднакового відображення змін до закону на сайті Верховної Ради України (помилковий текст) та сайті Конституційного Суду України (вірний текст), що наводиться нижче. При цьому, варто звернути увагу на те, що редакція закону, який подається правовою системою «NAU» ідентично відповідає тексту з сайту «rada.gov.ua», в той же час текст, розміщений на сайті Конституційного суду є майже аналогічним (окрім формулювання коментарів до статей) до того, що міститься на правовому ресурсі «Liga».

Порівняльна таблиця відображення змін
до Закону України «Про Конституційний Суд України» внесених
Законом України «Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення їх
у відповідність із Конституцією України»²

Офіційний сайт Верховної Ради України rada.gov.ua	Офіційний сайт Конституційного Суду України ccu.gov.ua
ч. 3 статті 6 <i>{Статтю 6 виключено на підставі Закону № 2592-VI від 07.10.2010}</i>	ч. 3 статті 6. Порядок призначення суддів Конституційного Суду України Президентом України У разі припинення повноважень судді Конституційного Суду України, який призначався Президентом України, Президент України у місячний строк призначає іншу особу на цю посаду. <i>(Стаття 6 виключена згідно з Законом України від 7 жовтня 2010 року № 2592-VI, діє редакція відповідно до Закону України від 23 лютого 2014 року 763-VII)</i>

¹ Підтвердженням певної неуважності та поспішності у закріпленні норми такого змісту є також і той факт, що вона була суттєво змінена ще до офіційної публікації остаточної версії закону – 27 лютого 2014 року.

² Розбіжності виділено чорним шрифтом.

<p>ч. 4 статті 7. Порядок призначення суддів Конституційного Суду України Верховною Радою України</p> <p>У разі припинення повноважень судді Конституційного Суду України, який призначався Верховною Радою України, Верховна Рада України призначає іншу особу на цю посаду.</p> <p><i>{Частина четверта статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2592-VI від 07.10.2010}</i></p>	<p>ч. 4 статті 7. Порядок призначення суддів Конституційного Суду України Верховною Радою України</p> <p>У разі припинення повноважень судді Конституційного Суду України, який призначався Верховною Радою України, Верховна Рада України у місячний строк призначає іншу особу на цю посаду.</p> <p><i>(Частина четверта статті 7 зі змінами, внесеними згідно з законами України від 7 жовтня 2010 року № 2592-VI, від 23 лютого 2014 року № 763-VII)</i></p>
<p>Стаття 23. Звільнення з посади судді Конституційного Суду України</p> <p>Суддя Конституційного Суду України звільняється з посади органом, що його обрав або призначив, у разі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) закінчення строку призначення; 2) досягнення суддею шістдесятип'ятирічного віку; 3) неможливості виконувати свої повноваження за станом здоров'я; 4) порушення суддею вимог щодо несумісності; 5) порушення суддею присяги; 6) набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього; 7) припинення його громадянства; 8) визнання його безвісно відсутнім або оголошення померлим; 9) подання суддею заяви про відставку або про звільнення з посади за власним бажанням. <p>Повноваження судді припиняються у разі його смерті.</p> <p><i>{Стаття 23 в редакції Закону № 2592-VI від 07.10.2010}</i></p>	<p>Стаття 23. Припинення повноважень судді Конституційного Суду України</p> <p>Повноваження судді Конституційного Суду України припиняються у разі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) закінчення строку призначення; 2) досягнення суддею шістдесятип'ятирічного віку; 3) неможливості виконувати свої повноваження за станом здоров'я; 4) порушення суддею вимог, передбачених частиною другою статті 16 цього Закону; 5) порушення суддею присяги; 6) набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього; 7) припинення його громадянства; 8) визнання його безвісно відсутнім або оголошення померлим; 9) подання суддею заяви про відставку або про звільнення з посади за власним бажанням. <p>Рішення про припинення повноважень судді Конституційного Суду України у випадках, передбачених пунктами 1-3, 6-9, приймається на засіданні Конституційного Суду України, а у випадках, передбачених пунктами 4, 5, - Верховною Радою України.</p> <p>Повноваження судді припиняються у разі його смерті.</p> <p><i>(Стаття 23 зі змінами, внесеними згідно з законами України від 7 жовтня 2010 року № 2592-VI, від 23 лютого 2014 року № 763-VII)</i></p>

Щодо невизначеності правових наслідків втрати чинності змінених юридичних норм в результаті рішень Конституційного Суду України. Вище було зазначено і про інший спосіб впливу на зміст правового акту, а саме про так-звану

негативну правотворчість Конституційного Суду України. Слід відзначити, що низка норм закону справді була визнана неконституційною трьома Рішеннями Конституційного суду від 23 червня 1997 року № 2-зп, від 26 червня 2008 року № 13-рп/2008, від 7 липня 2009 року № 17-рп/2009.

Як відомо, закони, інші правові акти або їх окремі положення, що визнані неконституційними, втрачають чинність з дня ухвалення Конституційним Судом України рішення про їх неконституційність. Крім цього, згідно ст. 67 ЗУ «Про Конституційний Суд України», рішення і висновки Конституційного Суду України разом з окремою думкою суддів Конституційного Суду України публікуються у «Віснику Конституційного Суду України» та в інших офіційних виданнях України.

В багатьох державах, зокрема в тих, де існує американська модель конституційної юстиції, визнання норми неконституційною не здійснює впливу на її текст, вона, залишаючись в «тілі» закону, просто перестає застосовуватись. Але, як ми відзначили вище, така практика цілком компенсується дієвим судовим інструментарієм, якого в Україні поки немає. Тому, теоретична нез'ясованість питання щодо відновлення/невідновлення чинності попередньої правової норми після відповідного рішення Конституційного суду, а також вищезгадана відсутність контролю за діяльністю суб'єктів опублікування нормативних актів, теж призвели до плутанини в питанні остаточного чинного (правдивого) тексту закону в цій частині, що відображено в наступній порівняльній таблиці:

Порівняльна таблиця відображення правових наслідків
визнання неконституційними окремих норм
Закону України «Про Конституційний Суд України» (вибірково)³

Офіційний сайт Верховної Ради України rada.gov.ua	Офіційний сайт Конституційного Суду України ccu.gov.ua
ч. 1 статті 39. Конституційне подання Конституційне подання – це письмове клопотання до Конституційного Суду України про визнання правового акта (його окремих положень) неконституційним, про визначення відповідності проекту закону про внесення змін до Конституції України вимогам статей 157 і 158 Конституції України , конституційності міжнародного договору або про необхідність офіційного тлумачення Конституції України та законів України. Конституційним поданням є також звернення Верховної Ради України про дачу висновку щодо додержання конституційної процедури розслідування і розгляду справи про усунення Президента України	ч. 1 статті 39. Конституційне подання Конституційне подання - це письмове клопотання до Конституційного Суду України про визнання правового акта (його окремих положень) неконституційним, про визначення конституційності міжнародного договору або про необхідність офіційного тлумачення Конституції України та законів України. Конституційним поданням є також звернення Верховної Ради України про дачу висновку щодо додержання конституційної процедури розслідування і розгляду справи про усунення Президента України з поста в порядку імпічменту.

³ Цього разу жоден з загальновідомих ресурсів не опублікував коректного тексту закону, окрім наведеної редакції сайту КСУ.

<p>з поста в порядку імпічменту, порушення Верховною Радою Автономної Республіки Крим Конституції України або законів України.</p> <p><i>{Частина перша статті 39 в редакції Закону № 1168-VI від 19.03.2009 - Закон визнано неконституційним згідно з Рішенням Конституційного Суду № 17-рп/-2009 від 07.07.2009}</i></p>	
<p>Стаття 57. Строки конституційного провадження</p> <p>Строк провадження у справах за конституційними поданнями та конституційними зверненнями не повинен перевищувати трьох місяців.</p> <p><i>{Частина перша статті 57 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1168-VI від 19.03.2009 - Закон визнано неконституційним згідно з Рішенням Конституційного Суду № 17-рп/2009 від 07.07.2009}</i></p> <p>У разі провадження за конституційним поданням, яке визнано Конституційним Судом України невідкладним, строк розгляду такого подання не повинен перевищувати одного місяця.</p> <p><i>{Частина третю статті 57 виключено на підставі Закону № 1168-VI від 19.03.2009 - Закон визнано неконституційним згідно з Рішенням Конституційного Суду № 17-рп/2009 від 07.07.2009}</i></p> <p>Строки конституційного провадження починають обчислюватися з дня прийняття процесуальної ухвали про відкриття конституційного провадження у справі.</p>	<p>Стаття 57. Строки конституційного провадження</p> <p>Строк провадження у справах за конституційними поданнями не повинен перевищувати трьох місяців.</p> <p>У разі провадження за конституційним поданням, яке визнано Конституційним Судом України невідкладним, строк розгляду такого подання не повинен перевищувати одного місяця.</p> <p>Строк провадження у справах за конституційними зверненнями не повинен перевищувати шести місяців.</p> <p>Строки конституційного провадження починають обчислюватися з дня прийняття процесуальної ухвали про відкриття конституційного провадження у справі.</p> <p><i>(Стаття 57 зі змінами, внесеними згідно з Законом України від 19 березня 2009 року № 1168-VI – Закон України визнано неконституційним згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 7 липня 2009 року № 17-рп/2009)</i></p>
<p>ч. 3 розділу 4</p> <p>3. Юрисдикція Конституційного Суду України з питань про відповідність Конституції України (конституційність) поширюється на:</p> <p><i>{Положення підпункту 1 пункту 3 розділу IV, згідно з яким юрисдикція Конституційного Суду України не поширюється на вирішення питання щодо конституційності законів про внесення змін до Конституції України, які набрали чинності, втратило чинність, як таке, що є неконституційним, на підставі Рішення</i></p>	<p>ч. 3 розділу 4</p> <p>3. Юрисдикція Конституційного Суду України з питань про відповідність Конституції України (конституційність) поширюється на:</p> <p>1) закони України та інші правові акти Верховної Ради України, акти Президента України, акти Кабінету Міністрів України, правові акти Верховної Ради Автономної Республіки Крим, прийняті після набуття чинності Конституцією України</p> <p><i>(Підпункт 1 пункту 3 розділу IV із змінами, внесеними згідно з Законом</i></p>

Конституційного Суду № 13-рп/2008 від 26.06.2008}

1) закони України, **крім законів України про внесення змін до Конституції України, які набрали чинності**, та інші правові акти Верховної Ради України, акти Президента України, акти Кабінету Міністрів України, правові акти Верховної Ради Автономної Республіки Крим, прийняті після набуття чинності Конституцією України;

{Підпункт 1 пункту 3 розділу IV із змінами, внесеними згідно з Законом № 79-V від 04.08.2006}

України від 4 серпня 2006 року № 79-V, див. Рішення Конституційного Суду України від 26 червня 2008 року № 13-рп/2008);

Відповідно до ст. 57 Конституції України, кожному гарантується право знати свої права і обов'язки. Закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права і обов'язки громадян, мають бути доведені до відома населення у порядку, встановленому законом. Поряд з цим, на конституційному рівні визначається презумпція знання закону, відповідно до якої незнання його не звільняє від відповідальності. Отже, кожна особа повинна мати доступ до чинного тексту правових актів, а держава має бути максимально зацікавлена у забезпеченні необхідних умов правової визначеності.

Загальновідомо та підтверджено правовою позицією Конституційного Суду України, що одним із елементів верховенства права є принцип правової визначеності, у якому стверджується, що обмеження основних прав людини та громадянина і втілення цих обмежень на практиці допустиме лише за умови забезпечення передбачуваності застосування правових норм, встановлюваних такими обмеженнями. Тобто обмеження будь-якого права повинне базуватися на критеріях, які дадуть змогу особі відокремлювати правомірну поведінку від протиправної, передбачати юридичні наслідки своєї поведінки [1].

Окрім того, у Рішенні від 22 вересня 2005 року № 5-рп/2005 Конституційний суд вказав, що із конституційних принципів рівності і справедливості випливає вимога визначеності, ясності і недвозначності правової норми, оскільки інше не може забезпечити її однакове застосування, не виключає необмеженості трактування у правозастосовній практиці і неминуче призводить до сваволі [2].

Очевидно, необхідність дотримання вищезазначених принципів не може обмежуватися тільки етапом нормопроекування, але й повинно супроводжувати увесь подальший період дії норми, в тому числі на стадії доведення її змісту до громадян. Натомість, оскільки наведений приклад є далеко непоодиноким явищем, ми маємо ситуацію, коли значна частина українського суспільства, в першу чергу фахового середовища, вводиться в оману щодо справжнього змісту нормативно-правових актів. Це свідчить не лише про низьку правову свідомість суб'єктів правотворення і правозастосування, але й про за давній правовий нігілізм, індиферентність до результатів роботи вищих органів державної влади, відсутність перспектив утвердження верховенства права в Україні, без вжиття термінових заходів, спрямованих на усунення вказаних проблем.

Серед об'єктивних та суб'єктивних причин, що зумовили відповідний стан речей у цій сфері, можна назвати наступні: 1) невизначеність змісту (незрозумілість) нормативних актів, якими змінюються чи скасовуються акти суб'єкта правотворе-

ння; 2) відсутність теоретично та практично узгодженої позиції щодо відновлення/невідновлення чинності попередніх норм, після ухвалення рішень Конституційним Судом України про визнання нечинними правових актів у відповідній частині; 3) відсутність належного контролю за діяльністю популярних електронних ресурсів, періодичних друкованих видань, що публікують акти чинного законодавства, в частині забезпечення достовірності оприлюдненої інформації; 4) відсутність належної фахової підготовки працівників організацій, що здійснюють публікації редактованих нормативно-правових актів; 5) некритичне ставлення до інформації, отриманої з неофіційних електронних ресурсів, щодо текстів нормативних актів, відсутність практики та навиків самостійного опрацювання змісту змін до законодавства України суб'єктами правозастосування.

Звичайно, дана публікація лише частково висвітлює порушену в ній комплексну та багатоаспектну проблему, що зможе бути повноцінно розглянута і вирішена лише на монографічному рівні. Але, навіть виходячи лише з вищевикладеного, є всі підстави прийти до висновку щодо термінової необхідності узгодження на доктринальному рівні правових наслідків втрати чинності змінених юридичних норм (незалежно від причин настання такого факту) та доведення цієї інформації до всіх учасників правових відносин. Крім того, як видається, назріла необхідність покладення на відповідний уповноважений орган державної влади (наприклад - Міністерство юстиції України) обов'язку контролю чи сертифікації друкованих та електронних видань, що систематично здійснюють публікацію законодавства на предмет коректності відображення текстів законів та інших нормативних актів у них.

Немає сумнівів, що в разі вжиття вказаних заходів, Україна зробить черговий необхідний крок до реального утвердження на території держави верховенства права, конституціоналізму, а також інших основоположних, універсальних принципів та цінностей усього демократичного світового співтовариства.

Список використаної літератури:

1. Рішення Конституційного Суду України від 29 червня 2010 року N17-рп/2010 у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу восьмого пункту 5 частини першої статті 11 Закону України «Про міліцію» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v017p710-10>.
2. Рішення Конституційного Суду України від 22 вересня 2005 року N5-рп/2005 у справі про постійне користування земельними ділянками – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v005p710-05>.
3. Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення їх у відповідність із Конституцією України»: Закон України від 23.02.2014 №763-VII // Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 12. – ст. 189.
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення їх у відповідність із Конституцією України: Закон України від 07.10.2010 №2592-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – №10. – ст. 63.
5. Про Конституційний Суд України: Закон України від 16.10.1996 №422/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №49. – ст. 272.
6. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності: Указ Президента України від 10.06.1997 №503/97. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/503/97>.

**PRACTICAL PROBLEMS OF UNCERTAINTY
OF MODIFIED REGULATIONS LEGAL CONSEQUENCES
(ON THE EXAMPLE OF THE LAW OF UKRAINE
"ON THE CONSTITUTIONAL COURT OF UKRAINE")**

S. Riznyk

*Ivan Franko National University of Lviv,
Universytetska Str., 1, UA – 79000 Lviv, Ukraine*

The article draws attention to the issue of improper presentation of the normative legal acts provisions that have been either or recognized as unconstitutional by the Constitutional Court of Ukraine that is highly topical nowadays due to a dynamism level of social relations and insufficient systematic nature of legislative activity in Ukraine. The research contains an analysis of the actual problem of uncertainty of legal consequences of the regulations amended by other legal acts. There are analyzed different approaches to such legal consequences both in the case of the appropriate amendments abolition by the state body that issued them, and if such acts are found unconstitutional. Moreover, the issues relating to the matters of validity recovery of previously amended provisions of legal acts are considered. Through the specific examples there is demonstrated a disparity of texts of the same normative act in different sources, which are legally recognized as official or perceived by the society as "relatively official": an objective and subjective causes of this state of affairs are identified, as well as there are noted negative legal and political consequences of the lack of a systematic approach in addressing this issue. Furthermore, this article includes specific suggestions so as to resolve outlined problems that may be implemented at all stages of the legal process, beginning from the phase of laws drafting and to the moment of normative act application by entitled subjects.

Keywords: validity of legal acts, amending of the legal acts, restoration of the force of legal acts, the content of the legal act, the text of the legal act.